

**Program Rozwoju Turystyki
Gminy Miasto Bełchatów
na lata 2005 - 2013**

**Diagnoza aktualnego stanu
dotycząca rozwoju turystyki
na obszarze Gminy Miasto Belchatów**

Tworząc strategię rozwoju turystyki należy rzetelnie przeprowadzić diagnozę stanu obecnego przedstawiając czynniki związane oraz niezwiązane bezpośrednio z turystyką. Ważnym elementem jest umieszczenie diagnozy w całości kształcie sytuacji społeczno-ekonomicznej gminy i miasta Bełchatów.

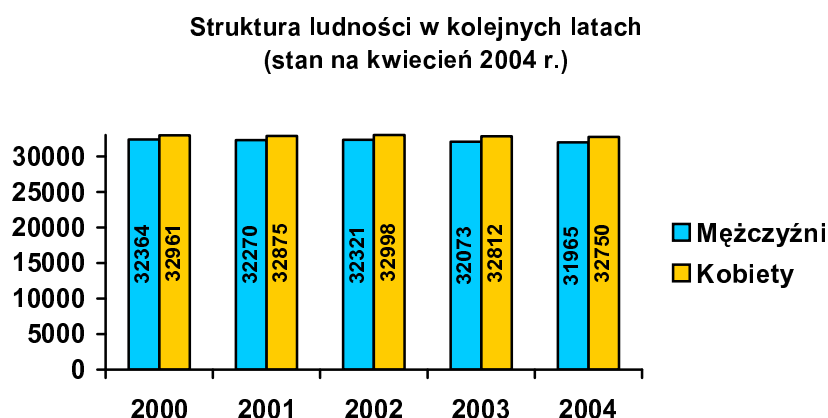
I. Położenie

Bełchatów jest miastem powiatowym w województwie łódzkim i zajmuje powierzchnię 35 km². Usytuowany jest w centralnej Polsce, w bliskim sąsiedztwie Łodzi (ok. 50 km) i Warszawy (150 km), na szlaku drogi krajowej nr 8 (relacji Warszawa-Wrocław) oraz dwóch dróg wojewódzkich nr 485 (relacji Pabianice-Bełchatów) i nr 484 (relacji Łask – Bełchatów – Kamięnsk). Bełchatów jest jednym z większych miast regionu łódzkiego pod względem ludności.

II. Mieszkańcy

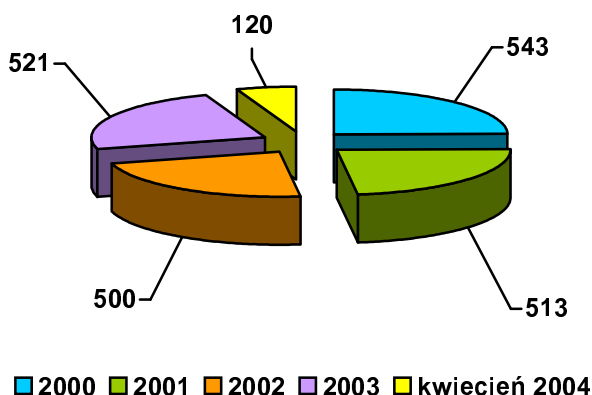
Bełchatów zamieszkuje blisko 65 tys. osób, z czego: 6,78 % to dzieci do 8 roku życia; ponad 17,5 % to dzieci i młodzież w przedziale wiekowym 8 – 18 lat; 30,3 % to młodzież i dorośli w przedziale 19 – 35 lat oraz powyżej 35 roku życia 45,42 %. Duża grupa młodych mieszkańców Bełchatowa stanowi bogate zaplecze dla przyszłych inwestycji branży turystycznej.

Tabela nr 1.
Struktura ludności w kolejnych latach

Tabela nr 2.
Liczba urodzeń w poszczególnych latach

Liczba urodzeń w kolejnych latach

Przedstawione dane demograficzne wykazują niewielkie spadki liczby mieszkańców Bełchatowa (spowodowane może to być niskim przyrostem naturalnym oraz odpływem mieszkańców z terenów miejskich poprzez przenoszenie się na tereny gmin ościennych-gminy wiejskie). Stosunkowo duża liczba młodych mieszkańców Bełchatowa, może stanowić potencjalne zaplecze siły roboczej dla branży turystycznej (możliwość kształcenia w technikum hotelarskim).

Absolwenci bełchatowskich szkół mogą także zasilić szeregi pracowników branży usługowej, związanej z obsługą turystów (rękodzielnictwo, pamiątkarstwo, gastronomia, rekreacja i in.)

Jednocześnie odpływ wykształconej młodzieży, kończącej studia i nie znajdującej pracy w Bełchatowie stanowi zagrożenie dla wyżej wymienionych czynników. Jak wynika z badań przeprowadzonych przez Centrum Doradztwa Strategicznego (marzec 2004 r.), tylko niepełna co czwarty uczeń chciałby pozostać w swoim mieście.

III. Wartości Kulturowe i Historyczne

Bełchatów jako region

Nie można Bełchatowa określić mianem regionu w sensie etnograficznym. Historyczno - geograficzne podziały (w okresie Rzeczypospolitej szlacheckiej Bełchatów należał do województwa sieradzkiego, w okresie rozbiorów to obszar powiatu piotrkowskiego, a w okresie II wojny światowej na tych terenach przebiegała granica Generalnej Guberni) oraz występowanie miasta na styku regionów nie zaznaczyły się charakterystycznie w sensie etnograficznym. Jedyne funkcjonujące określenie "region bełchatowski" jest to, dotyczące ostatnich lat związanych z budową Bełchatowskiego Okręgu Przemysłowego. Miejska kultura Bełchatowa to w dużej mierze kompilacja kulturowych elementów charakterystycznych dla regionów, z których przybyli pracownicy kopalni i elektrowni.

Stan zachowania

Układ urbanistyczny zachował się w rozplanowaniu jedynie w najbliższym otoczeniu rynków (Pl. Narutowicza, Pl. Wolności). Zabudowa zabytkowa zachowana została głównie w historycznym centrum i częściowo w zespołach przemysłowych.

W myśl przepisów ustawy o ochronie dóbr kultury z dn. 15 lutego 1962 r. ochronie prawnej podlegają dobra kultury wpisane do rejestru zabytków. Pozostałe zasoby kulturowe (dziś jeszcze nie objęte pełną prawną ochroną) podlegają ochronie konserwatorskiej i występują w tzw. ewidencji konserwatorskiej.

1. Zespół klasztorny O.O. Franciszkanów przy ul. Kościuszki 2
  - Kościół p.w. Narodzenia NMP, murowany powstały w latach 1720 - 1731
  - Klasztor, obecnie plebania, murowana z lat 1735 - 1744
2. Barokowy dwór "Olszewskich" z 1 poł. XVIII w., murowany, przy ul. Hellwiga 11
3. Kościół paraf. rz. - kat. p. w. Wszystkich Świętych; XV w., przebudowany w latach 1898 - 1908, murowany, przy Rynku Grocholskim 8
4. Park z 1 poł. XIX w. autorstwa Lodovico Coci przy dworku "Olszewskich"
5. Park XIX w. Bełchatów - Domiechowice

Dwór Olszewskich

Dwór został wzniesiony na początku XVIII w. jako rezydencja ówczesnych właścicieli Bełchatowa Stanisława i Franciszka Rychłowskich, herbu Nałęcz. Ten murowany budynek, częściowo podpiwniczony, został wybudowany na wzniesieniu przy wykorzystaniu tarasowego zejścia w kierunku rzeki Rakówki, płynącej przez centrum miasta. Przy dworze założono park w stylu francuskim. W czasie rozbiorów przeszedł na własność Kaczkowskich, herbu Świnka, którzy przyczynili się do rozbudowy dworu. Po licytacji w 1867 zmienił właściciela, którym został Niemiec Rainhold Spiller. Ten z kolei sprzedał go w 1887 r. Henrykowi Hellwigowi z Tuszyna. Dwór Olszewskich, pierwotnie parterowy, w XIX w. został dwukrotnie rozbudowany. W 1943 r. należał do rodziny Olszewskich, których spadkobiercy sprzedali go w latach '80 Skarbowi Państwa. Obecną formę architektoniczną uzyskał po remoncie w 1998 roku. Od tego czasu stanowi siedzibę Muzeum Regionalnego w Bełchatowie. W stylowych wnętrzach późnobarokowego dworku prezentowane są interesujące wystawy czasowe artystów polskich i zagranicznych oraz wystawy stałe. Do tych ostatnich należą: „Wnętrza dworskie z przełomu XIX i XX wieku” oraz „Dzieje Bełchatowa i regionu”.

Kościół pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Bełchatowie

Pierwotny drewniany kościół wzniesiono wraz z klasztorem w 1617 roku. Około 1720, do kościoła dobudowano murowane kaplice pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny i św. Franciszka (obecnie Pana Jezusa), między którymi na miejscu drewnianego kościoła wzniesiono obecny. Fundatorem przebudowy był Stanisław Rychłowski, chorąży sieradzki z żoną Anną. Konsekracja kościoła odbyła się w 1731 r. W połowie XIX w. uległ on ponownej przebudowie. W roku 2000-lecia Chrześcijaństwa mianowany został Kościołem Jubileuszowego Pielgrzymowania, zaś w 2003 wyniesiono go do godności „Fary”. Godne zobaczenia jest wnętrze kościoła, które stanowi m.in.: późnobarokowy ołtarz Matki Boskiej Pocieszenia, drewniane rzeźby i ambona. Wartościową rzeźbą jest Ukrzyżowany Chrystus z I połowy XVIII w. Kościół ten usytuowany jest w centrum miasta, u zbiegu ul. Kościuszki i Placu Narutowicza.

Kościół pod wezwaniem Wszystkich Świętych w Parafii Grocholice

Jest to gotycki kościół, który powstał w latach 1220-1233 z fundacji arcybiskupa gnieźnieńskiego Wincentego z Czarnkowa. Historyczne i demograficzne uwarunkowania przyczyniły się do jego wielokrotnej przebudowy. Z pierwotnej zabudowy kościoła pozostała tylko część murów i szkarpy dwóch przęseł nawy. Nie stracił on jednak swego gotyckiego stylu. Wnętrze kościoła upiększa drewniany ołtarz z II połowy XVII w. oraz trzy drewniane rzeźby „Świętych”, które pochodzą z ok. 1350 roku. Opracowanie konserwatorskie rzeźb ukazało ich wysokie walory artystyczne jako dzieł sztuki, a także bezcenną wartość jednych z najstarszych, zabytkowych rzeźb na terenie województwa łódzkiego.

Zasoby kulturowe umieszczone w ewidencji konserwatorskiej

1. Historyczne układy przestrzenne Bełchatowa i Bełchatowa - Grocholic
2. Zabudowa przy ulicach:
  - 9-go Maja / Kościuszki - dom mur. z 1938 r.
  - 1-go Maja / Kościuszki - dom mur. z 1938 r.
  - Kościuszki 13 - bud. administr. mur. lata 20 - te XX w.
  - Pabianicka 10 - dom mur. z XIX / XX w.
  - Narutowicza 2 - dom mur. z pocz. XX w.
  - Narutowicza 12 - dom mur. z pocz. XX w.
  - Narutowicza 14 - dom mur. z pocz. XX w.
  - Narutowicza 20 - dom mur. lata 20-te XX w.
  - Plac Wolności 10 - dom mur. z 1928 r.
  - Plac Wolności 19 - dom mur. pocz. XX w.
  - Pl. Wolności / Piłsudskiego - dom mur. z 1938 r.
  - Grocholice - Rynek Grocholski 8 plebania mur. pocz. XX w.
  - Domiechowice - Zespół dworski XIX w (dwór murowany XIX w., spichlerz dworski murowany, koniec XIX w)
3. Park - Rynek Grocholski 8 - XIV w.
4. Cmentarze
  - cmentarz Żydowski
  - cmentarz ewangelicki - ul. Kątna
  - mogiła właścicieli (Hellwigów) na terenie parku dworskiego z 1920r - ul. Hellwiga 11
  - cmentarz rz. - kat. - ul. Mokra (al. Włókniarzy)
  - cmentarz choleryczny - ul. Szkolna 9 (Grocholice)
  - cmentarz rz. - kat. - ul. Tylna z kwaterą wojenną (Grocholice)
  - cmentarz rz. - kat. - ul. Woj. Polskiego (Zamoście)
5. Zabytki techniki:
  - fabryka włókiennicza z 1920r - Kościuszki 6 / dawne Zakłady Włókiennicze "Forstera i Warszawskiego"
  - młyn motorowy z 1910 r. - Kościuszki 16
  - dawna fabryka włókiennicza FRAJTAGA – róg Kościuszki i 1 Maja
  - młyn motorowy z 1914 r. - Pabianicka 88
  - odlewnia żeliwa - Piłsudskiego 7
6. Miejsca Pamięci Narodowej:
  - tablice pamiątkowe w miejscu Kaźni przy ul. Okrzei
  - mogiła partyzantów AK – ul. 1-go Maja/Kwiatowa (teren LO)
  - żołnierskie mogiły zbiorowe i pojedyncze z 1939r na cmentarzu parafialnym
7. Stanowiska archeologiczne (stanowiska archeologiczne wykazane w Archeologicznym zdjęciu Polski oraz potencjalne stanowiska archeologiczne)

Niewielka liczba obiektów zabytkowych (wpisanych do rejestru zabytków) praktycznie uniemożliwia prowadzenie turystyki opartej wyłącznie na dziedzictwie kulturowym. Pozostałe jeszcze zabytki techniki ze względu na uwarunkowania własnościowe oraz zmianę ich funkcji i wyglądu są niedostępne dla

potencjalnego turysty.

Zachowane zabytki (kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny z budynkiem poklasztornym, Dwór Olszewskich wraz z parkiem, kościół p.w. Wszystkich Świętych w Grocholicach) znajdują się w dobrym stanie i mogą stanowić jeden z ważniejszych elementów turystyki miejskiej.

IV. Przyroda

Bełchatów położony jest w obrębie Wysoczyzny Bełchatowskiej. Rzeźba w głównych zarysach ukształtowana została w okresie zlodowacenia środkowo-polskiego, stadiału Warty.

W zachodniej części miasta występują pojedyncze pagórki i wały wydmore, dochodzące miejscami do kilkunastu metrów wysokości. Formy te, porośnięte lasem, wzbogacają i urozmaicają krajobraz Bełchatowa.

Zieleń

Na terenie miasta przestrzenie zielone tworzą:

Tabela nr 3.
Powierzchnia terenów zielonych

Nazwa terenów	Powierzchnia
Lasy	528 ha
Trwałe użytki zielone	369 ha
Parki, skwery, zieleńce:	
• park 1000 – lecia	1,6407 ha
• park Wolność	1,4818 ha
• skwer Narutowicza	0,6706 ha
• im. Juliana Samuły (Binków)	5,5183 ha
• im. Markiewicza (Grocholice)	0,8919 ha
• park Dolnośląskie	1,6771 ha
• park Olszewskich (wraz z doliną rzeki)	6,5079 ha
• park w Domiechowicach	6,2104 ha
Ogrody działkowe, sady	ca 83 ha
Cmentarze	13,8511
Zieleń osiedlowa, przydomowa i przyuliczna	ca 33 ha
Razem	ca 1051,45 ha

Największą powierzchnię terenów zielonych miasta Bełchatowa zajmują lasy /528 ha/, trwałe użytki zielone /369 ha/ oraz ogrody działkowe i sady /ca 83 ha/. Pozostałe powierzchnie mozaikowo towarzyszą terenom mieszkaniowym i usługowym.

Duży i zwarty kompleks leśny w zachodniej części miasta stanowi przedłużenie kompleksów leśnych wchodzących w obręb "Szczercowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu".

Trwałe użytki zielone występujące na terenach dolinnych są jednym z podstawowych elementów systemu przyrodniczego miasta. Obok powierzchni leśnych znacząco wpływają na aktywizowanie wymiany powietrza w mieście. System dolinny Rakówki pełni rolę podstawowego korytarza klimatycznego ułatwiającego przewietrzanie miasta, dlatego też utrzymanie naturalnego charakteru doliny powinno być nadrzędne przy kształtowaniu struktur miejskich.

Zrewaloryzowano zabytkowy park położony przy dworze Olszewskich i włączono w jego obręb teren przylegający do parku w części południowo zachodniej, wzdłuż rzeki Rakówki.

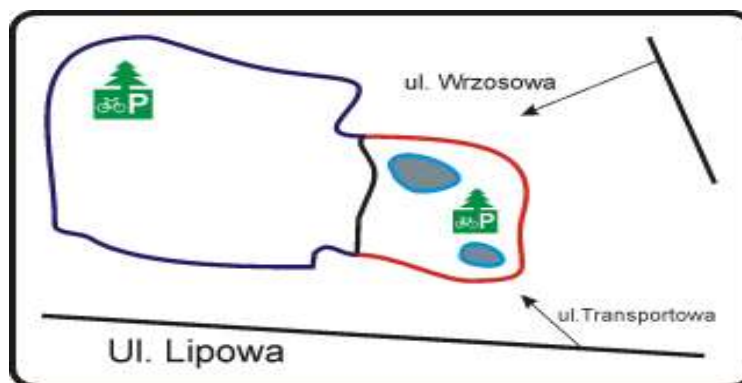
W ramach kształtowania powierzchni zielonych w mieście zagospodarowano parki: ogólnomiejski – pl. Wolności, wewnątrzosiedlowy "Dolnośląskie", im. Juliana Samuły na osiedlu Binków, Tysiąclecia przy ul. Lipowej, im. Markiewicza przy ul. Częstochowskiej.

Obszary Leśne

Lasy i grunty leśne na terenie miasta zajmują obszar o pow. 528 ha, co stanowi 15,25% powierzchni ogólnej miasta. Lasy prywatne zajmują obszar 236,82 ha, z tego 116,72 ha należy do Wspólnoty Osady Bełchatów - Tkacka. Największe skupiska leśne leżą w zachodniej i południowo - zachodniej części miasta. W tej części miasta znajdują się ścieżki rowerowe w postaci dwóch pętli 4 km i 10 km. **Rysunek nr 1.**

Rysunek nr 1.

Leśne ścieżki rowerowe Miasta Bełchatowa

Uwarunkowania przyrodnicze podkreślają również kompleksy leśne znajdujące się w najbliższej okolicy. Lasy i grunty leśne na terenie miasta zajmują obszar o pow. 528 ha, co stanowi 15,25% powierzchni ogólnej miasta. Lasy prywatne zajmują obszar 236,82 ha, z tego 116,72 ha należy do Wspólnoty Osady Bełchatów - Tkacka. Największe skupiska leśne leżą w zachodniej i południowo - zachodniej części miasta. Na terenie miasta Bełchatowa na ul. Lipowej 175 ma swoją siedzibę Nadleśnictwo Bełchatów.

W pobliżu Bełchatowa, w miejscowości Łuszczanowice znajduje się Rezerwat Łuszczanowice powołany w celu ochrony fragmentu lasu jodłowego. Zlokalizowana jest tutaj ścieżka edukacyjna pozwalająca na poznanie walorów rezerwatu.

Pomiędzy Bełchatowem, a miejscowością Kluki znajdują się ścieżki przyrodniczo-leśne w uroczysku Borowiny, które powstały w celu przybliżenia walorów przyrodniczych obszarów źródliskowych i śródleśnych strumieni.

Wody powierzchniowe

Główny układ hydrograficzny miasta Bełchatów stanowią: rzeka Rakówka – prawobrzeżny dopływ Widawki, która płynie przez miasto w układzie północ-południe oraz jej 3 lewobrzeżne dopływy, z których dwa, w północno-wschodniej części miasta, popularnie są nazywane również Rakówkami. Odcinek źródłowy rzeki Rakówki znajduje się poza granicami miasta na terenie gminy Bełchatów. Fragment rzeki przepływający przez teren miasta Bełchatów jest środkowym biegiem rzeki, na którym koryto i brzegi rzeki zostały w znacznym stopniu uregulowane. Trwałe użytki zielone występujące na terenach dolinnych, obok powierzchni leśnych znacząco wpływają na aktywizowanie wymiany powietrza w mieście. Dolina Rakówki pełni rolę korytarza klimatycznego ułatwiającego przewietrzanie miasta.

Na terenie miasta występują również niewielkie zbiorniki wodne zlokalizowane w dnie doliny mają najczęściej pochodzenie antropogeniczne. Na uwagę zasługuje staw zlokalizowany w dolinie Rakówki znajdujący się przy parku Olszewskich. Natomiast oczka wodne Biały Ług oraz Duży Ług występujące na terenie kompleksu leśnego w zachodniej części miasta mają charakter naturalny i stanowią istotny element krajobrazotwórczy i zwiększający różnorodność ekologiczną tych terenów.

Zbiorniki wodne na terenie Bełchatowa:

- Biały Ług - powierzchnia 1 ha
- Duży Ług - powierzchnia 1,5 ha
- staw parkowy - powierzchnia 0,8 ha.

Użytki ekologiczne

Na terenie miasta utworzono 2 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 4,34 ha (obydwa na terenie Nadleśnictwa Bełchatów. Tabela przedstawia Wykaz istniejących użytków ekologicznych na terenie miasta Bełchatowa w lasach Nadleśnictwa Bełchatów, (każde wydzielenie jest oddzielnym użytkiem ekologicznym).

Leśnictwo	Powierzchnia [ha]	Przedmiot ochrony
Bełchatów	4,34	torfowiska z lustrem wody

Pomniki przyrody

Na terenie miasta za pomniki przyrody uznano:

- 2 lipy drobnolistne o obwodzie pni 280 cm i 350 cm; wiąz polny 320 cm; w parku przy dworku Olszewskich (Rozp. Nr 45/87 Wojewody Piotrkowskiego z 1987 r.);
- lipa drobnolistna o obwodzie pnia 435+460 cm; jesion wyniosły o obwodzie pnia 290 cm; przy kościele rzymsko-katolickim w Grocholicach (Rozp. Nr 4/96 Woj. Piotrkowskiego z 1996 r.);

Parki podworskie

Zachowanie starych, zabytkowych parków ma znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej i krajobrazowej z kilku względów. Chroni się stare, często pomnikowe drzewa, a także zachowuje się myśl i koncepcję architektury rodzimego krajobrazu. Ponadto parki podworskie są często ostoją rodzimej flory i fauny - głównie miejskiej awifauny oraz znakomicie służą jako obiekty edukacji krajobrazowej i ekologicznej.

Ochronie prawnej podlegają obydwie parki wpisane do rejestru zabytków:

- park przy Dworku Olszewskich usytuowany pomiędzy ulicami Kościuszki - 9 Maja - doliną rzeki Rakówki,

- park w Bełchatowie – Domiechowicach; XIX-wieczny, pow. 5,04 ha, 4 stawy, na terenie parku występują interesujące gatunki drzew: platany klonolistne, buki czerwone, dęby błotne, daglezie zielone.

Powyższe zestawienie wskazuje, iż w przypadku odpowiedniego uzupełnienia w niezbędną infrastrukturę turystyczną, zasoby przyrodnicze miasta i okolic mogą stać się doskonałym miejscem rekreacji zarówno dla mieszkańców Bełchatowa, jak i przyjezdnych gości. Park w Domiechowicach ze względu na uwarunkowania własnościowe jest niedostępny dla branży turystycznej.

V. Baza Hotelowo-Konferencyjna

W Bełchatowie znajdują się dwa hotele trzy gwiazdkowe. Należą do nich Hotel Santin oraz Centrum Sportu i Kongresu Sport Hotel. Obok tych hoteli znajdują się także inne obiekty świadczące usługi hotelarskie. Są nimi: Energetyk, Restauracja Jan, Retro. Nie można pominąć tu również ośrodków usytuowanych w pobliżu Bełchatowa t.j. Wawrzkowizny oraz Słoku z hotelami Wawrzek (dwugwiazdkowym) i Wodnik (trzygwiazdkowym), które w sezonie letnim oferują w sumie 559 miejsc noclegowych (poza sezonem 334 miejsc noclegowych).

W w/w obiektach hotelowych znajdują się sale konferencyjno – szkoleniowe (łącznie jest ich 15). W zależności od wymagań klientów służyć mogą od 20 do 200 miejscami konferencyjnymi oferującymi usługi szkoleniowe (tj. szkolenia merytoryczne dla kadry menedżerskiej i pracowników, szkolenia integracyjne). O wysokim standardzie pomieszczeń szkoleniowych świadczy ich nowoczesne wyposażenie audiowizualne w postaci rzutników folii, rzutników multimedialnych, flipchartów, telewizorów, magnetowidów. Sale konferencyjne ośrodków, oddają do dyspozycji również takie urządzenia biurowe jak: ksero, fax, drukarki oraz komputery z łączem internetowym.

Tabela nr 4.
Miejsca noclegowe w Belchatowie oraz gminie Belchatów

Obiekty noclegowe	Gmina Belchatów	m.n.	Miasto Belchatów	m.n.
Hotele	<ul style="list-style-type: none"> • Wawrzek • Wodnik 	16 197	<ul style="list-style-type: none"> • Sport Hotel • Santin 	100 47
Zespoły domków turystycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna • Ośrodek Szkoleniowo Wypoczynkowy SŁOK 	164 170		
Campingi	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna • Ośrodek Szkoleniowo Wypoczynkowy SŁOK 	10 70		
Pola biwakowe	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna • Ośrodek Szkoleniowo Wypoczynkowy SŁOK 	50 75		
Inne (w tym obiekty świadczące usługi hotelarskie)	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna – tzw. hotelik • Ośrodek Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna – obiekt sportowy • Grawald 	12 6 17	<ul style="list-style-type: none"> • Energetyk • Jan • Retro 	182 19 18
OGÓLEM		787		366 (46,5%)

m.n. – miejsca noclegowe

Tabela nr 5.

Sale oraz ilość miejsc konferencyjnych w Belchatowie oraz gminie Belchatów

Obiekty w których znajdują się sale konferencyjne	Gmina Belchatów	m. k.	Miasto Belchatów	m. k.
Centrum Sportu i Kongresu „SPORT HOTEL”			• Sala I – 55 m ²	39
			• Sala II – 55 m ²	40
			• Sala III – 140 m ²	86
			• Sala IV – 36 m ²	25
			• Sala V – 24 m ²	20
Hotel “SANTIN”			• Sala	50
Restauracja JAN			• Sala – 180 m ²	100
Hotel Wodnik	<ul style="list-style-type: none"> • Sala I – 50 m² • Sala II – 70 m² • Sala III – 50 m² • Sala IV – 50 m² • Sala V – 200 m² • Sala VI – 150 m² • Business room – 20 m² 	30		
		40		
		30		
		20		
		100		
		85		
		10		
Ośrodek Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna – Hotel Wawrzek	<ul style="list-style-type: none"> • Sala I – 15 m² • Sala II – 57 m² • Sala III – 85 m² 	10		
		30		
		80		

m.k. - miejsca konferencyjne

Niewątpliwą zaletą belchatowskiej bazy noclegowej jest duża liczba miejsc noclegowych o stosunkowo wysokim standardzie w mieście i okolicach, która może być wykorzystywana przy tworzeniu oferty turystyki szkoleniowo – konferencyjnej. Liczba sal konferencyjnych stanowi również dobre zaplecze do rozwoju turystyki szkoleniowo - konferencyjnej. Brak taniej bazy noclegowej, która mogłaby stanowić zaplecze dla grup szkolnych, młodzieży oraz turystów o mniejszym zasobie portfela .

VI. Sport i Rekreacja

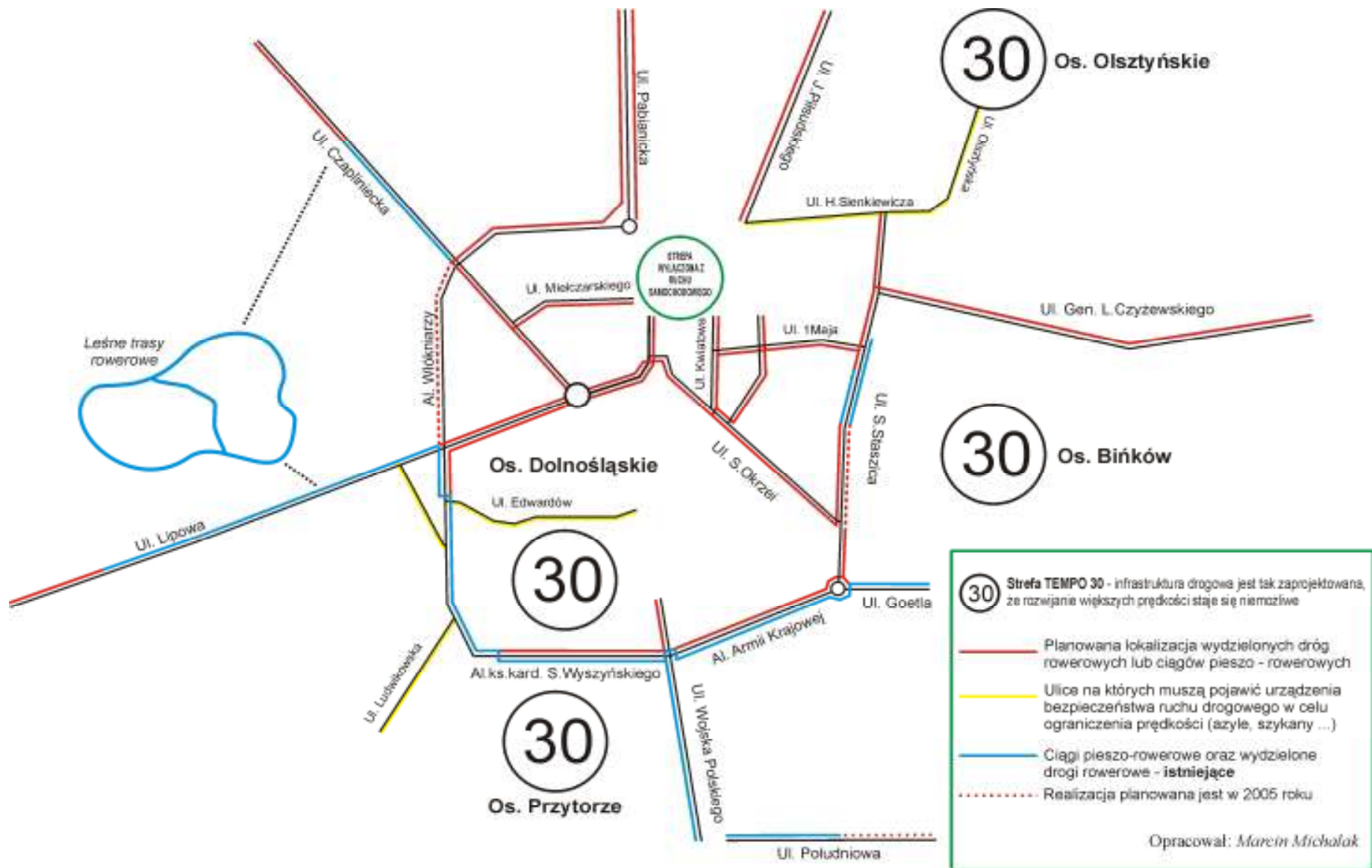
Wraz z powstaniem zagłębia paliwowo-energetycznego powstały obiekty sportowo-rekreacyjne w Belchatowie i jego najbliższych okolicach. W mieście wybudowano **stadion**, gdzie swoje rozgrywki prowadzi II ligowy Górniczy Klub Sportowy Belchatów, oraz **halę widowiskowo – sportową**. Jest ona wykorzystywana podczas organizacji m.in.: spotkań ligi piłki siatkowej, targów oraz zajęć rekreacyjnych jak: piłka koszykowa, siatkowa, nożna, ręczna, tenis ziemny. W hali znajduje się również ogólnodostępna siłownia. Ten kompleks sportowy uzupełniony został o obiekt hotelowo – konferencyjny, jakim jest **Centrum Sportu i Kongresu - Sport Hotel**. Posiada on zarówno miejsca noclegowe, sale konferencyjne

jak i saunę, solarium, kręgielnię bowlingową, bilard, gabinet odnowy biologicznej oraz baseny: kryty (o wymiarach 25x12,5 m – basen posiada 6 torów) i odkryty (o wymiarach 50x22 m). W tym ostatnim znajduje się 50-cio metrowa zjeżdżalnia wodna.

W Bełchatowie znajduje się również wiele obiektów sportowo – rekreacyjnych usytuowanych na terenach osiedli mieszkaniowych. Duży kompleks znajduje się na osiedlu Dolnośląskim. Zapewnia on możliwość gry w koszykówkę, tenisa ziemnego, badmintona, jazdy na rowerach oraz łyżworolkach. W jego bliskim sąsiedztwie, w maju 2004 roku, utworzono Miejskie Korty Tenisowe. Składają się one z sześciu boisk, na których istnieje możliwość organizacji imprez rangi ogólnopolskiej.

Liczne obiekty sportowe znajdują się również na osiedlu Przytorze i Bińków. Dostępne są tam: boiska do koszykówki, korty tenisowe, pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej. Na os. Bińków powstał także park, w którym znajduje się sprawnościowa ścieżka zdrowia. W ostatnim czasie dużą wagę przywiązuje się do budowy dróg rowerowych. W 2004 r. na terenie miasta zlokalizowanych jest – 4,3 km wydzielonych dróg rowerowych i ciągów pieszo- rowerowych (kolejne odcinki dróg rowerowych są w trakcie budowy)**Rysunek nr 2.**

Rysunek nr 2.
Istniejące i planowane drogi rowerowe na terenie miasta Belchatowa

Ważnymi miejscami sportowo - rekreacyjnymi są Ośrodki: Słok i Wawrzkowizna znajdujące się w pobliżu Bełchatowa.

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy Słok wyposażony jest w:

- krytą pływalnię z basenami (sportowym - 25 m, 6 – torów, głębokość wody od 135 – 195 cm; dla dzieci – 12/10 m i głębokości wody od 50-90 cm)
- zjeżdżalnie wodne 10 i 100 m,
- wanny typu jacuzzi dla 6 osób,
- solarium,
- saunę fińską (kabina dla 10 osób) z dwoma pokojami relaksacyjnymi i ogródkiem,
- saunę turecką z kabiną dla 6 osób,
- siłownię,
- bilard,
- korty tenisowe z nawierzchnią typu LIFT.

W sezonie letnim OSW Słok oferuje:

- kąpielisko strzeżone z piaszczystą plażą,
- wypożyczalnię sprzętu wodnego (rowery wodne, kajaki, łódki wiosłowe, narty wodne, windsurfing),
- przejażdżki motorówką,
- przejażdżki na bananie.

Ośrodek Sportu i Rekreacji Wawrzkowizna dysponuje:

- stadnią koni,
- kortami tenisowymi z nawierzchnią typu LIFT,
- saunami,
- siłownią,
- boiskami do gier zespołowych (piłka siatkowa, piłka koszykowa),
- stanowiskami łuczniczymi,
- rowerami typu go-cart

W sezonie letnim OSiR Wawrzkowizna udostępnia:

- kąpielisko z piaszczystą plażą i 90 metrową zjeżdżalnią wodną,
- molo z wypożyczalnią sprzętu wodnego (kajaki, rowery wodne, żaglówki),
- sprzęt sportowy i turystyczny.

Tabela nr 6.
Obiekty sportowo – rekreacyjne w Belchatowie i okolicach

L.p.	Nazwa obiektu	Informacje o obiekcie	Właściciel
1.	Stadion piłkarski	pełnowymiarowy z trybunami	Górnicy Klub Sportowy SSA
2.	Hala widowiskowo-sportowa	powierzchnia 4.714 m ² , w której znajdują się boiska do gry w piłkę: siatkową, koszykową, nożną, ręczną oraz tenisa ziemnego	BOT KWB „Belchatów” SA
3.	Basen kryty przy Sport-Hotelu	powierzchnia 312,5 m ²	BOT KWB „Belchatów” SA
4.	Basen otwarty	powierzchnia 1.875 m ²	KWB „Belchatów” SA
5.	Boiska piłkarskie	boiska treningowe /3/ za halą sportową	Górnicy Klub Sportowy SSA
6.	Siłownia Hala, ul. 1 Maja 63		
7.	Basen kryty	wymiary /25,5 mx12,5 m/	ZSP Nr3
8.	Sala gimnastyczna	boisko do piłki ręcznej, boisko do piłki koszykowej	ZSP Nr3
9.	Stadion lekkoatletyczny	pełnowymiarowy stadion lekkoatletyczny, boisko do piłki nożnej	ZSP Nr3
10.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 360 m ² , boisko uniwersalne o pow. 800 m ² , bieżnia	ZSP Nr 1
11.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 1002 m ² , boisko, bieżnia	ZSP Nr
12.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 253 m ² / 11,5x22m/ boisko do koszykówki, do piłki ręcznej i piłki siatkowej /pow. 1.386 m ² /	SZSO Nr 2
13.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 395 m ² / 15x27m/ boisko, bieżnia	SP Nr 3
14.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 200 m ² / 11,5x18m/ boisko do piłki koszykowej, do piłki ręcznej /pow. łączna 1.212 m ² /	SP Nr 4
15.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 162 m ² / 9x18m/ boisko do piłki koszykowej, do piłki ręcznej /pow. łączna 1.524 m ² /	SP Nr 5
16.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 156 m ² / 8,5x17,5m/ boisko uniwersalne - 800 m ²	SP Nr 8
17.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 162 m ² / 9x18m/ boisko do p. ręcznej, bieżnia dł. 250 m, boisko do p. siatkowej boisko do p. siatkowej (plażowej) oraz do p. koszykowej	SP Nr 9
18.	Sala gimnastyczna	powierzchnia 550,5 m ² / 29,6x18,6m/ sala gimnastyczna 216 m ² / 18,5x11,7m/ boiska do piłki ręcznej /pow. łączna 1.250 m ² /	SP Nr 10
19.	Sale gimnastyczne	powierzchnia 756 m ² /2 sale 18x22m/ boisko piłkarskie i lekkoatletyczne, do piłki ręcznej, korty tenisowe /pow. łączna 746 m ² /	SP Nr 12

20.	Sale gimnastyczne	powierzchnia 756 m ² / 18x30m; 12x18m/ boisko piłkarskie, wielofunkcyjne, korty tenisowe /pow. łączna 2.512 m ² / bieżnia	SP Nr 13
21.	Siłownia Lider ul. Dąbrowskiego 11		Przy Państwowym Gimnazjum nr 1
22.	Siłownia Dziesiątka ul. Edwardów 5		Przy Państwowym Gimnazjum nr 3
23.	Siłownia Klub Fitnes Sportin, os. Dolnośląskie 148 E		
24.	OSIR "Wawrzkowizna"	dwa korty tenisowe, boisko do piłki nożnej, dwa boiska do piłki koszykowej, boisko do piłki siatkowej, kross do jazdy konnej	BESTUR Sp. Z o.o.
25.	OSW Słok	boisko piłkarskie /pełnowymiarowe/ z bieżnią, basen kryty /Hotel "Wodnik" - 25,5x12,5 m/, dwa korty tenisowe o nawierzchni tartanowej, boiska do plażowej piłki siatkowej z trybunami	Elbest Sp. Z o.o.
26.	Miejskie Korty Tenisowe	6 kortów tenisowych o łącznej powierzchni 0,7 ha	Gmina Miasto Bełchatów

Powyższe zestawienie wskazuje, iż na terenie miasta znajduje się dosyć bogata infrastruktura sportowa, której stan techniczny w dużej mierze nie pozwala na wykorzystanie jej w pełnym zakresie.

VII. Imprezy: Kultura i sport

W Bełchatowie odbywają się imprezy o charakterze ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym.

Tabela nr 7.
Imprezy sportowe i kulturalne na terenie miasta Bełchatowa

L.p.	Nazwa Imprezy	Krótką charakterystyka imprezy	Termin imprezy	Organizator
Imprezy sportowe				
1.	Wiosenne Igrzyska Przedszkolaków	Podczas „Wiosennych Igrzysk Przedszkolaków” najmłodszy mieszkańcy Bełchatowa zmagają się w poszczególnych dyscyplinach sportowych oraz grach i zabawach, o jak najlepsze miejsce dla swojego przedszkola.	kwiecień	Urząd Miasta Bełchatowa Wydział Oświaty Kultury i Sportu. Integracyjne Przedszkole Samorządowe nr 3 w Bełchatowie
2.	Ogólnopolski Wyścig Kolarski o „Wielką Nagrodę Bełchatowa”	Ogólnopolskie Wyścig Kolarski o „Wielką Nagrodę Bełchatowa”, jest imprezą o ponad 20 leniej tradycji, która przyciąga czołowych zawodników polskich klubów.	lipiec	Urząd Miasta Bełchatowa Wydział Oświaty Kultury i Sportu
3.	Grand Prix w Koszykówce Ulicznej	Chcąc zagospodarować czas wolny dzieci i młodzieży w okresie wakacji od kilku lat organizowany jest turniej piłki koszykowej w kilku kategoriach wiekowych.	lipiec, sierpień	Urząd Miasta Bełchatowa Wydział Oświaty Kultury i Sportu
4.	Grand Prix w Piłce Siatkowej	Podczas wakacji, po raz pierwszy w tym roku (2004 r.) został zorganizowany turniej piłki siatkowej. Przede wszystkim adresowany jest on do dzieci i młodzieży pozostającej w mieście, podczas wakacji.	lipiec, sierpień	Urząd Miasta Bełchatowa Wydział Oświaty Kultury i Sportu
5.	Rozgrywki Górniczego Klubu Sportowego Bełchatów	Mecze zarówno ligowe jak i pucharowe miejscowej drużyny piłki nożnej, przyciągające zarówno mieszkańców Bełchatowa jak i drużyn, z którymi rywalizuje miejscowy zespół.	w ciągu roku w/g kalendarza imprez	GKS Bełchatów
6.	Rozgrywki Klubu Piłki Siatkowej SKRA Bełchatów	Mecze ligowe jak i pucharowe miejscowej drużyny piłki siatkowej, przyciągające zarówno mieszkańców Bełchatowa jak i drużyn, z którymi rywalizuje miejscowy zespół.	w ciągu roku w/g kalendarza imprez	KPS SKRA Bełchatów
Imprezy kulturalne				
7.	Międzynarodowy Dzień Dziecka	Impreza o charakterze festynu kulturalno – rekreacyjnego, mająca na celu dostarczenie dobrej zabawy najmłodszym mieszkańcom miasta (konkursy, imprezy towarzyszące).	czerwiec	Urząd Miasta Bełchatowa Wydział Oświaty, Kultury i Sportu
8.	Dni Bełchatowa	Kilkudniowa impreza plenerowa odbywająca się w mieście. Skierowana głównie do mieszkańców Bełchatowa oraz zaprzyjaźnionych miast partnerskich. Podczas obchodów święta miasta rokrocznie bawi się od 15 tys. do 20 tys. osób	czerwiec	Urząd Miasta Bełchatowa, placówki oświatowe i kulturalne z terenu miasta Bełchatowa

9.	Finał Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Wacława Olszewskiego	Finał konkursu, którego celem jest zachęcenie młodych ludzi do pracy twórczej oraz integracji środowisk literackich. Przedsięwzięcie to ma już kilkunastoletnią tradycję.	czerwiec	Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Bełchatowie
10.	Ogólnopolski Festiwal Piosenki Żeglarskiej	Festiwal ma na celu popularyzację kultury marynistycznej poprzez różne formy pieśni żeglarskiej. Festiwal ściąga do Bełchatowa nie tylko miłośników muzyki żeglarskiej, ale również osoby uprawiające żeglarstwo.	sierpień	Miejskie Centrum Kultury
11.	Dni Energetyka	Kilkudniowa impreza plenerowa odbywająca się co roku w Ośrodku Szkoleniowo – Wypoczynkowym SŁOK. Odbywają się wówczas koncerty gwiazd polskiej estrady.	sierpień	Elektrownia Bełchatów
12.	Jesienne Spotkania Teatralne z BAT- em	Jesienne Spotkania Teatralne z BAT – em stały się już tradycją w naszym mieście. Co roku do Bełchatowa zjeżdżają się teatry amatorskie i zawodowe by prezentować spektakle, które odbywają się zarówno w salach jak i w plenerze.	wrzesień	Miejskie Centrum Kultury
13.	Ogólnopolski Przegląd Filmów Wideo „KADR”	Przegląd Filmów Wideo „KADR” skierowany jest do filmowców nieprofesjonalnych. Patronat nad imprezą, o kilkunastoletniej tradycji, pełni Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. L. Schillera w Łodzi.	październik	Miejskie Centrum Kultury

Wyżej wymienione imprezy stanowią ofertę kulturalną dla mieszkańców Bełchatowa, a także odwiedzających miasto gości.

Oferta kulturalna i sportowa, pomimo swojej różnorodności, w przeważającej części (z nielicznymi wyjątkami) nastawiona jest na odbiorcę lokalnego i nie może stanowić mocnej strony oferty dla przyjeżdżających turystów. Brak jest także skutecznej promocji funkcjonujących już cyklicznych imprez sportowych i kulturalnych.

Wśród imprez kulturalnych znajdują się przedsięwzięcia o charakterze ponadlokalnym, które powinny wzbogacić ofertę turystyczną, pod warunkiem lepszej ich promocji.

VIII. Inne elementy mające wpływ na rozwój turystyki

Pomimo ograniczonej liczby atrakcji turystycznych w samym mieście, w najbliższej jego okolicy funkcjonuje szereg dodatkowych elementów, które mogą mieć wpływ na rozwój turystyki.

Są to:

- Ścieżki przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa Bełchatów
- Kopalnia Węgla Brunatnego „Bełchatów” S.A. – możliwość zwiedzania,
- Tarasy widokowe przy odkrywcze bełchatowskiej kopalni,
- Taras widokowy na Górze Kamieńsk,
- Elektrownia Bełchatów S.A. - możliwość zwiedzania,
- KWB Bełchatów i Elektrownia Bełchatów - jako zakłady inwestujące i modernizujące infrastrukturę turystyczną,
- Stok narciarski na Górze Kamieńsk,
- Ośrodki agroturystyczne znajdujące się w okolicy,
- Mini Zoo (Wawrzkowizna),
- Linia umocnień z II wojny światowej (bunkry znajdujące się w okolicy),
- Miejsca do uprawiania wędkarstwa (Grobla, Wawrzkowizna, Słok, Św. Ługi, Patyki, Gadki, Józefina, Czarne k. Faustynowa, Żółkin),
- Obiekty, w których można uprawiać turystykę konną (OSiR Wawrzkowizna, Stajnia “Uroczysko Kluki”, “Napoleońska Zagroda”,).

IX. Analiza SWOT

dotycząca rozwoju turystyki na obszarze miasta i gminy Bełchatów

Analiza SWOT zmierza z jednej strony do ujawnienia szans rozwoju oraz ewentualnych zagrożeń związanych ze zmianami dokonującymi się w otoczeniu produktu, z drugiej zaś – do krytycznej oceny produktu z punktu widzenia zdolności konkurencyjnej i dotychczas zajmowanej pozycji na rynku.

W warunkach dynamicznie zmieniającego się otoczenia, marketing produktu turystycznego zależy przede wszystkim od umiejętności dostrzegania i wykorzystania pojawiających się szans rynkowych.

<u>Mocne strony</u>	<u>Słabe strony</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie Bełchatowa w układzie dróg krajowych, co umożliwi przyciągnięcie turystów przejeżdżających w inne rejony kraju. • Centralne położenie w Polsce, które sprzyja turystyce szkoleniowej. • Stosunkowo niewielka odległość od portów lotniczych, sprzyjająca organizacji imprez międzynarodowych. • Odpowiednio wyposażone i przygotowane do obsługi grup konferencyjnych i szkoleniowych hotele. • Duży potencjał demograficzny, co spowodować może powstanie firm, świadczących usługi na rzecz turystów i odwiedzających. • Przystępne ceny usług około-turystycznych. • Dobrze rozwinięta baza rekreacyjno – sportowa. • Urozmaicona oferta kulturalna. • Kulturalne i sportowe przedsięwzięcia o charakterze ponad lokalnym. • Otoczenie przyrodnicze, stanowiące dobre zaplecze dla rekreacji na świeżym powietrzu. • Istnienie technikum turystycznego. • Duża liczba miejsc noclegowych o stosunkowo wysokim standardzie w mieście i okolicach, która może być wykorzystywana przy tworzeniu oferty turystyki szkoleniowo – konferencyjnej. • Sprzyjająca rozwojowi ścieżek rowerowych polityka władz miasta. • Powiększające się długość ścieżek rowerowych na terenie miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewielkie środki finansowe w budżecie miasta, przeznaczone na rozwój turystyki. • Mała różnorodność usług dodatkowych oferowanych turystom. • Brak odpowiednio skoordynowanych działań marketingowych. • Brak taniej bazy noclegowej w szczególności na terenie miasta. • Niewielka ilość organizacji oraz imprez, propagujących turystykę na terenie Bełchatowa i okolic. • Nieprzystosowanie oferty turystycznej dostosowanej do potrzeb ON. • Niedostateczna ilość dobrze wypromowanych imprez, szczególnie międzynarodowych i ogólnopolskich, promujących nasze miasto. • Brak skutecznej polityki promocyjno-informacyjnej, dotyczącej imprez o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim. • Brak materiałów promocyjnych miasta, dotyczących wyłącznie turystyki i wypoczynku na naszym terenie. • Brak w pełni wyposażonych szlaków turystycznych. • Brak współpracy na różnych szczeblach decyzyjnych (gminnych, powiatowych, regionalnych) w dziedzinie rozwoju turystyki.
<u>Szanse</u>	<u>Zagrożenia</u>
<ul style="list-style-type: none"> • Niewielka odległość od dużej aglomeracji miejskiej, jaką jest Łódź (50 km), pod kątem rozwoju turystyki weekendowej. • Wzrost atrakcyjności turystycznej miasta w związku z uruchomieniem stoku narciarskiego na Górze Kamięńsk; • Infrastruktura sprzyjająca turystyce industrialnej KWB Bełchatów, Elektrownia Bełchatów. • Rozwój bazy noclegowej i rekreacyjnej dla osób z grupy średniozamożnej. • Możliwość pozyskania środków z programów pomocowych Unii Europejskiej. • Wprowadzenie przedmiotów związanych ze znajomością regionu do programów kształcenia w szkołach. • Możliwość powstawania autorskich klas o profilu turystycznym. • W miarę stabilna sytuacja prawna krajowego dotyczącego turystyki. • Zwiększający się popyt na turystykę industrialną. • Powstanie LOT-u, co umożliwi rozpropagowanie turystyki w Bełchatowie i jego okolicach. • Otwartość społeczeństwa na zmiany. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezadawalająca dostępność komunikacyjna miasta. • Zły stan techniczny, słaba przepustowość i jakość dróg. • Brak połączenia kolejowego. • Postępujące niszczenie okolicznych obiektów zabytkowych (lokalnych dworców; pałaców; parków krajobrazowych). • Niewielka ilość ośrodków agroturystycznych w regionie. • Ubogie zasoby kultury regionalnej. • Nie utożsamianie się mieszkańców z miastem. • Brak kapitału inwestycyjnego do realizacji uzupełniającej bazy turystycznej. • Niekorzystne zmiany przepisów podatkowych, dot. działalności sportowej i turystycznej (22% VAT). • Konieczność modernizacji dworca PKS. • Mała liczba połączeń PKS z ośrodkami regionalnymi.

X. Wnioski

Położenie miasta Bełchatowa w centrum Polski na szlaku drogi krajowej nr 8, czyli dostępność drogowa jest czynnikiem, który wpływa korzystnie na rozwój turystyki.

Nizinne ukształtowanie terenu oraz brak wyniesień urozmaicających powierzchnię miasta, nie sprzyja powstawaniu punktów widokowych. Wyjątkiem jest tutaj Góra Borowska i teren leżący poza powiatem bełchatowskim – Góra Kamieński, która stanowi doskonały punkt widokowy, oraz miejsce które powinno być w przyszłości wykorzystywane do różnego typu przedsięwzięć turystycznych (np. górskie trasy rowerowe, paralotniarstwo, motocross, quady, itp.).

Jak wskazuje analiza SWOT silnymi stronami miasta oraz okolicy jest zaplecze hotelarsko – konferencyjne. Poprzez pełne wykorzystanie możliwości tej bazy można wypełnić sezon jesienno – wiosenny grupami szkoleniowymi. Bogata oferta rekreacyjna świadczona dla w/w grupy turystów jest dodatkowym atutem hoteli.

Słaba współpraca pomiędzy podmiotami branży turystycznej, to kolejny element na który należy zwrócić uwagę i spowodować jego poprawę. Stosunkowo mała atrakcyjność wyglądu miasta oraz niewielka liczba obiektów zabytkowych, to niewątpliwie słaba strona miasta oraz wskazówka, że wiele trzeba poprawić w wizerunku miasta, by mogła tu rozwijać się turystyka miejska.

Niewielka ilość osób i firm zajmujących się prowadzeniem szkoleń i organizowaniu konferencji to również słaby punkt i element który może mieć szanse rozwoju wśród dobrze wykształconych mieszkańców naszego miasta. Zbyt małe zainteresowanie dużych przedsiębiorstw (Kopalnia, Elektrownia) rozwojem i sprzedażą usług związanych z turystyką industrialną.

Brak podmiotów zajmujących się produkcją, sprzedażą oraz miejsc, w których można by nabyć pamiątki z Bełchatowa lub kojarzone z Bełchatowem. Brak znaku, logo oraz produktu charakterystycznego dla miasta.

WSTĘP PROGRAMU ROZWOJU TURYSTYKI

Program Rozwoju Turystyki stanowi dokument przedstawiający długookresową koncepcję celów i zadań Gminy Miasto Bełchatów w tym obszarze. Potencjał i możliwości rozwoju turystyki w Bełchatowie, wymagają zintegrowanych i konsekwentnych, planowych działań lokalnych. Powstanie programu rozwoju turystyki ma ukierunkować, zdynamizować i zharmonizować rozwój tej dziedziny w mieście.

Turystyka jest uważana za jedną z najbardziej dochodowych i najdynamiczniej rozwijających się dziedzin gospodarki na świecie. W krajach UE tempo wzrostu zatrudnienia w tej branży jest najwyższe. Wiele dziedzin gospodarki i życia społecznego związanych jest silnie z turystyką, np. kultura, sport, transport, rolnictwo.

W przyszłości turystyka powinna stać się jednym z celów rozwoju lokalnego Bełchatowa. Na jej otoczenie składa się wiele elementów, począwszy od obiektów znajdujących się na danym terenie i ich dostępności, kadrach pracujących w tym sektorze, a skończywszy na dodatkowych usługach proponowanych turystom i odwiedzającym oraz budowie infrastruktury drogowej. Szczególne znaczenie turystyki, wynika z faktu, iż oprócz dochodów jakie przynosi podmiotom zajmującym się bezpośrednią obsługą ruchu turystycznego oraz tego, że jest źródłem dochodów budżetowych gminy, może być także źródłem koniunktury w wielu innych sektorach lokalnej gospodarki. Warto zatem zbadać efekty ekonomiczne turystyki w mieście, co pozwoli odpowiedzieć na pytanie czy turystyka jest ważnym czynnikiem aktywizacji gospodarczej Bełchatowa.

W związku z tym, iż Bełchatów jest miastem mało atrakcyjnym turystycznie (niewielka ilość zabytków, brak cech charakterystycznych dla rejonu bełchatowskiego) plan rozwoju obejmuje obszar Gminy Miasto Bełchatów, uwzględniając oddziaływanie na miasto terenów powiatu bełchatowskiego.

Przeprowadzona diagnoza stanu wskazuje, że dominujące formy turystyki, mogące stać się motorem napędowym dla rozwoju gospodarczego miasta to: turystyka konferencyjno – szkoleniowa oraz turystyka aktywna, przy założeniu, że zostanie rozbudowana i uzupełniona baza do uprawiania aktywnych form wypoczynku, a przede wszystkim nowych form rekreacji. Jednakże brak w tym przypadku konkretnych wskazanych przez miasto, terenów przeznaczonych pod inwestycje turystyczne. Bardzo istotny jest fakt, iż program rozwoju turystyki jest narzędziem integracji różnorodnych podmiotów w dążeniu do wspólnie wypracowanych celów, których działania w zakresie rozwoju turystyki nie były do tej pory skoordynowane.

1. Proces tworzenia programu rozwoju turystyki

Prace nad utworzeniem programu rozpoczęto jesienią ubiegłego roku od sporządzenia aktualnej diagnozy stanu obecnego. Jednym z elementów procesu tworzenia programu były warsztaty zorganizowane w dniach 14-15 lipca 2004 roku, dotyczące kreowania produktu turystycznego. Wzięli w nich udział dyrektorzy miejskich jednostek, przedstawiciele przedsiębiorstw turystycznych oraz pracownicy Urzędu Miasta (łącznie 35 osób). Warsztaty zostały poprowadzone przez Panią Małgorzatę Stanasiuk - Mordalską z Zespołu ds. Rozwoju Miasta - Urzędu Miasta Bełchatowa. Podczas warsztatów została wypracowane kierunki w rozwoju turystyki w mieście.

Ostatnim etapem prac nad utworzeniem programu było sporządzenie analizy mocnych, słabych stron, szans i zagrożeń (SWOT) dla obszaru turystyki Miasta Bełchatowa, na podstawie której sformułowano cele strategiczne, główne i cele operacyjne programu oraz wyznaczono najważniejsze działania.

2. Spójność planu rozwoju turystyki ze strategiami wyższymi

Plan rozwoju turystyki oraz jego cele są spójne z dokumentami wyższymi tj.: Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego wersja z września 2000; Założeńmi Aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego do roku 2020 wersja z listopada 2004; Strategią Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego na lata 2005 – 2015, z dnia 21 lutego 2005; oraz Strategią Rozwoju Gminy Miasto Bełchatów z dnia 24 czerwca 2004.

3. Horyzont czasowy

Okres realizacji planu rozwoju turystyki obejmuje lata 2005 – 2013 i zgodny jest ze szczegółowym zakresem zadań zawartych w Strategii Rozwoju Gminy Miasto Bełchatów na lata 2004-2008 oraz Wieloletnim Planem Inwestycyjnym Gminy Miasto Bełchatów na lata 2009-2013.

4. Cele strategiczne i działania programu rozwoju turystyki

Na podstawie analizy oraz konsultacji społecznych określono dwa podstawowe cele strategiczne dla programu rozwoju turystyki w mieście. Pierwszym z nich jest stworzenie produktu turystycznego miasta, wyróżniającego Bełchatów na tle innych miast. Drugim obszarem w rozwoju turystyki w mieście jest aktywizacja mieszkańców i przedsiębiorstw działających w dziedzinie turystyki, która obejmuje działania integrujące na rzecz przepływu informacji oraz promocji turystycznej miasta.

CEL GŁÓWNY

I. Stworzenie Produktu Turystycznego Miasta

Cele szczegółowe

1. Symbol Miasta.

Zadania:

I. 1. 1. Określenie symbolu promocyjnego miasta

- opracowanie graficzne symbolu promocyjnego Bełchatowa,
- przygotowanie projektu uchwały Rady Miejskiej dotyczącej symbolu promocyjnego miasta
- wykorzystanie symbolu promocyjnego przez podmioty zewnętrzne,
- propagowanie symbolu wśród mieszkańców Bełchatowa i innych miast oraz miejscowych podmiotów gospodarczych,
- umieszczanie symbolu w ważnych ze względów promocyjnego miejscach,
- organizacja konkursów promujących znaczenie symbolu.

I. 2. Wypromowanie istniejących imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych.

Zadania:

I. 2. 1. Przygotowanie materiałów promocyjnych istniejących imprez

- wypracowanie spójnej szaty graficznej plakatów oraz innych materiałów reklamowych, charakterystycznej dla imprez odbywających się w Bełchatowie,
- przygotowanie i druk materiałów promocyjnych oraz ich dystrybucja.

Zadania:

I. 2. 2. Nowe kanały dystrybucyjne

- przygotowanie informacji o imprezach turystycznych w powiązaniu z imprezami kulturalnymi, sportowo - rekreacyjnymi;
- analiza grup docelowych imprez już istniejących,
- dotarcie z informacjami do tych grup,
- propagowanie imprez odbywających się w Bełchatowie poprzez media: prasa, Internet, radio, telewizja, etc.
- utworzenie informacyjnego portalu turystycznego miasta.

I. 3. Organizacja nowej imprezy promocyjnej wyróżniającej Bełchatów.

Zadania:

I. 3. 1 Zintegrowanie podmiotów działających w branży turystycznej w celu zorganizowania nowej imprezy promującej Bełchatów.

- zebranie grupy zainteresowanej organizacją nowej imprezy o zasięgu ogólnopolskim, promującej Bełchatów, jako miasto warte odwiedzenia,
- organizacja warsztatów kreatywności,
- powołanie grup roboczych, która zajmie się organizacją imprezy.

1. 4. Podniesienie atrakcyjności Belchatowa poprzez stworzenie nowych produktów turystycznych.

Zadania:

I. 4. 1. Wytyczenie wielofunkcyjnych szlaków turystycznych

- organizacja warsztatów podmiotów zainteresowanych utworzeniem szlaków turystycznych,
- zebranie informacji na temat walorów i atrakcji znajdujących się na trasie przebiegu tak, by szlak przeprowadzony został przez tereny dostępne i atrakcyjne turystycznie,
- podpisanie porozumień pomiędzy zainteresowanymi podmiotami, przez tereny których przebiega wytyczony szlak.

Zadania:

I. 4. 2. Budowa infrastruktury

- oznakowanie (ustawienie znaków i tablic informacyjnych jak dotrzeć do szlaku, opisujących przebieg trasy i dokładne miejsce, w którym turysta się znajduje; tablic informacyjnych o faunie i florze; tablic dotyczących zabytków z krótką charakterystyką obiektu),
- miejsca wypoczynkowe, postojowe (ławki, stoły, place zabaw),
- budowa sanitariatów,
- zapewnienie opieki nad szlakami (właściciele odpowiedzialnych za utrzymanie szlaków).

Zadania:

I. 4. 3. Promocja nowo powstałych produktów

- pozyskanie map topograficznych, w celu wskazania przebiegu szlaków turystycznych
- zebranie informacji o przebiegu szlaku i atrakcjach znajdujących się na trasie,
- redakcja materiałów promocyjnych,
- publikacja i dystrybucja zebranych materiałów.

I. 5. Dostosowanie oferty do potrzeb ON.

Zadania:

1. 5. 1. Przystosowanie obiektów do potrzeb ON

- utworzenie stanowisk parkingowych dla indywidualnych środków lokomocji osób niepełnosprawnych zlokalizowanych możliwie najbliżej wejść do obiektów turystycznych,
- oznakowanie pierwszego i ostatniego stopnia dla osób słabo widzących,
- wykonanie podjazdów bądź zakup schodolazów w obiektach nieprzystosowanych do przyjmowania gości na wózkach inwalidzkich,
- wyposażenie obiektów turystycznych w urządzenia ułatwiające poruszanie się i samoobsługę osób ON (np. poręcze, uchwyty, odpowiednie wyposażenie toalet, obniżenie umiejscowienia klamek, zamontowanie automatycznie otwierających się drzwi)

Zadania:

I. 5. 2. Stworzenie zachęt dla podmiotów prowadzących bazy noclegowe w celu zwiększenia ich dostępności dla ON.

- wprowadzenie lokalnego systemu certyfikacji obiektów i usług turystycznych (w zakresie jakości usług, przystosowania dla osób niepełnosprawnych) we współdziałaniu z izbami gospodarczymi.

Zadania:

I. 5. 3. Poprawa komunikacji

- wprowadzenie komunikatów w autobusach informujących o przystankach dla osób niewidomych i niedowidzących,
- wykorzystywanie autobusów niskopodłogowych na trasach w kierunkach miejsc atrakcyjnych turystycznie,
- opracowanie mapy komunikacyjnej dla osób niewidzących lub niedowidzących,
- przystosowanie infrastruktury komunikacyjnej dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zadania:

I. 5. 4. Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w imprezach turystycznych, kulturalnych i sportowych.

- przystosowanie szlaków turystycznych i programów imprez do możliwości ON,
- wprowadzenie jednolitego systemu oznakowania tras, miejsc, obiektów przyjaznych ON,
- zwiększenie ilości imprez adresowanych do ON.

Zadania:

I.5.5. Udostępnienie informacji o przedsięwzięciach turystycznych

- dotarcie z informacją poprzez mass media, Internet, organizacje pozarządowe, instytucje współpracujące z instytucjami pracującymi w środowisku ON,
- wykorzystanie niestandardowych form przekazu informacji (np. happeningi),
- wykorzystanie wewnętrznych struktur przekazu informacji w obiektach, z których korzystają ON (tablice w miejscach najczęściej odwiedzanych przez ON, radiowęzły itp.).

CEL GŁÓWNY

II. Aktywizacja mieszkańców i przedsiębiorstw działających w dziedzinie turystyki.

Cele szczegółowe

II. 1. Współpraca pomiędzy samorządem, branżą turystyczną oraz osobami zainteresowanymi rozwojem turystyki na terenie miasta.

Zadania:

II. 1. 1. Wspieranie działalności Lokalnej Organizacji Turystycznej

- włączenie struktur samorządu lokalnego w działania Lokalnej Organizacji Turystycznej Bełchatów,
- wypracowanie kalendarza wspólnych działań samorządu i LOT Bełchatów.

Zadania:

II. 1. 2 Koordynacja turystycznych działań promocyjnych

- wspólna prezentacja branży turystycznej oraz stoisk promujących Bełchatów na targach turystycznych w kraju i zagranicą,
- przedstawienie oferty turystycznej miasta na wspólnej prezentacji multimedialnej oraz stronie internetowej.

Zadania:

II. 1. 3. Wypracowanie spójnej wizualizacji i identyfikacji miasta w różnych technikach promocji

- zaprojektowanie jednolitej szaty graficznej oraz określenie formatów dla promocyjnych wydawnictw turystycznych,
- wydanie materiałów poświęconych turystyce i rekreacji,
- wprowadzenie i ujednoczenie turystycznych tablic informacyjnych,
- wprowadzenie spójnego systemu oznakowania: szlaków, ścieżek, obiektów na naszym terenie.

II. 2. Stworzenie spójnego systemu informacji turystycznej.

Zadania:

II. 2. 1 Zwiększenie sprawności przepływu informacji przy wykorzystaniu nowoczesnych nośników

- utworzenie/organizacja Centrum Informacji Turystycznej na terenie miasta, z uwzględnieniem potrzeb potencjalnych odbiorców, w tym ON,
- stworzenie turystycznego portalu informacyjnego oraz sieci samoobsługowych info - kiosków usytuowanych w istotnych dla ruchu turystycznego punktach miasta (stacje benzynowe, restauracje, hotele, itp.),
- znalezienie partnerów odpowiedzialnych za przekazywanie informacji,
- usprawnienie przepływu informacji o wydarzeniach odbywających się na lokalnym terenie.

5. Cele i wskaźniki realizacji

Obszar programu: Stworzenie produktu turystycznego miasta

<i>Poziom programu</i>	<i>Ozn.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Wskaźniki realizacji celów</i>
<i>CEL GŁÓWNY</i>	I.	Stworzenie Produktu Turystycznego Miasta	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych produktów turystycznych, • liczba osób korzystających z nowopowstałych produktów turystycznych, • liczba osób zatrudnionych w branży turystycznej.
<i>Cel szczegółowy</i>	I.1.	Symbol Miasta	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawalność symbolu promocyjnego miasta (badanie opinii publicznej), • liczba materiałów z umieszczonym symbolem miasta,
<i>Zadania</i>		<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie graficzne symbolu promocyjnego Bełchatowa, • przygotowanie uchwały Rady Miejskiej dotyczącej symbolu promocyjnego miasta • wykorzystanie symbolu promocyjnego przez podmioty zewnętrzne, • propagowanie symbolu wśród mieszkańców Bełchatowa i innych miast oraz miejscowych podmiotów gospodarczych, • umieszczanie symbolu w ważnych ze względów promocyjnego miejscach, • organizacja konkursów promujących symbol 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba projektów graficznych przedstawiających symbol Bełchatowa, • wybranie jednego projektu na symbol promocyjny miasta, • podjęcie uchwały Rady Miejskiej w sprawie używania symbolu promocyjnego miasta, • ilość podmiotów zewnętrznych wykorzystujących symbol Bełchatowa, • liczba przedsięwzięć (akcji, inicjatyw) mających na celu wypromowanie symbolu Bełchatowa wśród jego mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych , • liczba opublikowanych materiałów reklamowych z umieszczonym symbolem miasta, • ilość miejsc z umieszczonym symbolem, • liczba przeprowadzonych konkursów podkreślających znaczenie symbolu, • liczba osób /podmiotów biorących udział w konkursach.
<i>Cel szczegółowy</i>	I.2.	Wypromowanie istniejących imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba odbywających się w mieście imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych, • liczba uczestników poszczególnych imprez, o w/w charakterze, odbywających się w Bełchatowie, • wysokość wpływów z biletów.

<i>Zadania</i>		<ul style="list-style-type: none"> • wypracowanie spójnej szaty graficznej plakatów oraz innych materiałów reklamowych, charakterystycznej dla imprez odbywających się w Bełchatowie, • przygotowanie i druk materiałów promocyjnych oraz ich dystrybucja • przygotowanie informacji o imprezach turystycznych w powiązaniu z imprezami kulturalnymi, sportowo – rekreacyjnymi, • analiza grup docelowych imprez już istniejących, • dotarcie z informacjami do tych grup, • propagowanie imprez odbywających się w Bełchatowie poprzez Internet, prasę, radio, telewizję, etc. • utworzenie informacyjnego portalu turystycznego miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba plakatów oraz innych materiałów reklamowych miasta, w których wykorzystana została spójna szata graficzna, • liczba oraz nakład materiałów promujących imprezy kulturalne, sportowe oraz turystyczne odbywające się w Bełchatowie, • liczba artykułów i informacji dotyczących imprez odbywających się w mieście, ukazujących się w Internecie oraz w mass mediach, • liczba sprawozdań z przeprowadzonych ankiet -badań opinii publicznej, dotyczących imprez odbywających się w Bełchatowie, • ilość i zasięg kanałów poprzez które ukazała się informacja o danej imprezie, • ilość informacji w Internecie, prasie ,radiu i telewizji oraz na wszelkiego rodzaju plakatach i ulotkach reklamowych, • ilość patronatów medialnych imprezy, • portal turystyczny miasta.
<i>Cel szczegółowy</i>	I.3.	Organizacja nowej imprezy promocyjnej wyróżniającej Bełchatów	<ul style="list-style-type: none"> • liczba imprez turystycznych, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez, • liczba nowych imprez o zasięgu ogólnopolskim.
<i>Zadania</i>		<ul style="list-style-type: none"> • zebranie grupy zainteresowanej organizacją nowej imprezy o zasięgu ogólnopolskim, promującej Bełchatów, jako miasto warte odwiedzenia, • organizacja warsztatów kreatywności, • powołanie grup roboczych, która zajmie się organizacją imprezy. 	<ul style="list-style-type: none"> • ilość osób/podmiotów zainteresowanych powstaniem nowej imprezy promującej miasto Bełchatów, • liczba osób/podmiotów współpracujących przy organizacji imprezy, • ilość przeprowadzonych warsztatów kreatywności, • liczba osób uczestniczących w warsztatach, • liczba wypracowanych pomysłów na powstanie nowej ogólnopolskiej imprezy, • liczba powołanych grup roboczych odpowiedzialnych za organizację imprezy.
<i>Cel szczegółowy</i>	I.4.	Podniesienie atrakcyjności Bełchatowa poprzez stworzenie nowych produktów turystycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych produktów turystycznych – planowanych, • liczba nowych produktów turystycznych – zrealizowanych, • długość szlaków turystycznych.

<p>Zadania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja warsztatów podmiotów zainteresowanych utworzeniem szlaków turystycznych, • opracowanie szlaków z wykorzystaniem walorów i atrakcji turystycznych • podpisanie porozumień pomiędzy zainteresowanymi podmiotami, przez tereny których przebiega wytyczony szlak, • oznakowanie (ustawienie znaków i tablic informacyjnych jak dotrzeć do szlaku, opisujących przebieg trasy i dokładne miejsce, w którym turysta się znajduje; tablic informacyjnych o faunie i florze; tablic dotyczących zabytków z krótką charakterystyką obiektu), • miejsca wypoczynkowe, postojowe (ławki, stoły, place zabaw), • budowa sanitariatów, • zapewnienie opieki nad szlakami (właściciele odpowiedzialnych za utrzymanie szlaków), • pozyskanie map topograficznych ,w celu wytyczenia przebiegu szlaków turystycznych, • redakcja materiałów promocyjnych, • publikacja i dystrybucja zebranych materiałów. 	<ul style="list-style-type: none"> • ilość przeprowadzonych warsztatów, • liczba osób uczestniczących w warsztatach, • ilość wypracowanych projektów dotyczących utworzenia nowych szlaków turystycznych, • liczba nowych szlaków/ścieżek edukacyjnych/szaków rowerowych, itp., • liczba podpisanych porozumień pomiędzy podmiotami przez których tereny przebiegają wytyczone szlaki, • liczba zaangażowanych podmiotów, • ilość tablic oraz znaków informacyjnych dotyczących: obiektów turystycznych, atrakcji oraz przebiegu szlaków, • liczba zagospodarowanych miejsc postojowych, • ilość udostępnionych nowych sanitariatów, • liczba osób korzystających z sanitariatów, • liczba podmiotów odpowiedzialnych za utrzymanie szlaków, • ilość map, • ilość zredagowanych informacji dotyczących promocji szlaków turystycznych, • ilość publikacji w których ukazała się informacja o nowo powstałych produktach turystycznych miasta, • liczba miejsc, w których znajdują się publikacje promocyjne Bełchatowa (w tym również przekaz medialny i Internetowy)
----------------	---	--

<p><i>Cel szczegółowy</i></p>	<p>I.5.</p>	<p>Dostosowanie oferty do potrzeb ON.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • liczba ofert kulturalnych, sportowych i turystycznych skierowanych do ON, • liczba ON uczestniczących w imprezach kulturalnych, sportowych i turystycznych, • liczba obiektów turystycznych dostępnych i przystosowanych dla ON, • liczba ON korzystających z produktów turystycznych,
<p><i>Zadania</i></p>		<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie stanowisk parkingowych dla indywidualnych środków lokomocji osób niepełnosprawnych, zlokalizowanych możliwie najbliżej wejść do obiektów turystycznych, • oznakowanie pierwszego i ostatniego stopnia dla osób słabo widzących, • wykonanie podjazdów bądź zakup schodołazów w obiektach nieprzystosowanych do przyjmowania gości na wózkach inwalidzkich, • wyposażenie obiektów turystycznych w urządzenia ułatwiające poruszanie się i samoobsługę ON (np. poręcze, uchwyty, odpowiednie wyposażenie toalet, obniżenie umiejscowienia klamek, zamontowanie automatycznie otwierających się drzwi), • wprowadzenie lokalnego systemu certyfikacji obiektów i usług turystycznych (w zakresie jakości usług, przystosowania dla osób niepełnosprawnych) we współdziałaniu z izbami gospodarczymi, • wprowadzenie komunikatów w autobusach informujących o przystankach dla osób niewidomych i niedowidzących, • wykorzystywanie autobusów niskopodłogowych na trasach w kierunkach miejsc atrakcyjnych turystycznie, • opracowanie mapy komunikacyjnej dla osób niewidzących lub niedowidzących, 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba nowych miejsc parkingowych utworzonych dla ON, • ilość obiektów z oznakowanymi stopniami dla osób słabo widzących, • liczba obiektów turystycznych w których wykonano podjazdy bądź zakupiono schodołazy, • ilość zamontowanych urządzeń ułatwiających poruszanie się i samoobsługę ON w obiektach turystycznych, • liczba certyfikowanych obiektów i usług turystycznych, • liczba autobusów komunikacji miejskiej z komunikatami dotyczącymi obecnego/zbliżającego się przystanku, • ilość autobusów niskopodwoziowych wykorzystywanych na trasach atrakcyjnych turystycznie, • mapa komunikacyjna dla osób niedowidzących,

<p><i>Zadania</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • przystosowanie infrastruktury komunikacyjnej dla potrzeb osób niepełnosprawnych, • przystosowanie szlaków turystycznych i programów imprez do możliwości ON, przystosowanie szlaków turystycznych i programów imprez do możliwości ON, • wprowadzenie jednolitego systemu oznakowania tras, miejsc, obiektów przyjaznych ON, • zwiększenie ilości imprez adresowanych do ON, • dotarcie z informacją poprzez mass media, Internet, organizacje pozarządowe, instytucje współpracujące z instytucjami pracującymi w środowisku ON, • wykorzystanie niestandardowych form przekazu informacji (np. happeningi), • wykorzystanie wewnętrznych struktur przekazu informacji w obiektach, z których korzystają ON (tablice w miejscach najczęściej odwiedzanych przez ON, radiowęzły itp.). 	<ul style="list-style-type: none"> • liczba inwestycji/przedsięwzięć służących przystosowaniu infrastruktury komunikacyjnej dla potrzeb osób niepełnosprawnych, • ilość przystosowanych tras oraz programów imprez dla ON, • ilość zastosowanych jednolitych oznakowań tras, miejsc, obiektów przyjaznych ON, • liczba nowych imprez adresowanych do ON, • ilość informacji przekazywanych poprzez mass media, Internet, organizacje pozarządowe, instytucje współpracujące z instytucjami pracującymi w środowisku ON, • liczba niestandardowych form przekazu informacji, • liczba obiektów/miejsc dostępnych dla ON, w których znajdują się informacje o imprezach kulturalnych, sportowych i turystycznych.
-----------------------	--	--

- Obszar programu: Aktywizacja mieszkańców i przedsiębiorstw działających w dziedzinie turystyki

<i>Poziom programu</i>	<i>Ozn.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Wskaźniki realizacji celów</i>
<i>CEL GŁÓWNY</i>	II.	Aktywizacja mieszkańców i przedsiębiorstw działających w dziedzinie turystyki.	<ul style="list-style-type: none"> • liczba podejmowanych wspólnych inicjatyw turystycznych, • liczba nowo powstałych podmiotów działających w sferze turystyki,
<i>Cele szczegółowe</i>	II.1.	Współpraca pomiędzy samorządem, branżą turystyczną oraz osobami zainteresowanymi rozwojem turystyki na terenie miasta.	<ul style="list-style-type: none"> • ilość projektów zrealizowanych pomiędzy samorządem a branżą turystyczną,
<i>Zadania</i>		<ul style="list-style-type: none"> • włączenie struktur samorządu lokalnego w działania Lokalnej Organizacji Turystycznej Bełchatów, • wypracowanie kalendarza wspólnych działań samorządu i LOT Bełchatów, • wspólna prezentacja branży turystycznej oraz stoisk promujących Bełchatów na targach turystycznych w kraju i zagranicą, • przedstawienie oferty turystycznej miasta na wspólnej prezentacji multimedialnej oraz stronie internetowej, • zaprojektowanie jednolitej szaty graficznej oraz określenie formatów dla promocyjnych wydawnictw turystycznych, • wydanie materiałów poświęconych turystyce i rekreacji, • wprowadzenie i ujednoczenie turystycznych tablic informacyjnych, • wprowadzenie spójnego systemu oznakowania: szlaków, ścieżek, obiektów na naszym terenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • podjęcie uchwały Rady Miejskiej dotyczącej wstąpienia samorządu lokalnego do Lokalnej Organizacji Turystycznej Bełchatów, • ilość wspólnych przedsięwzięć samorządu i LOT Bełchatów, • liczba wspólnych przedsięwzięć o charakterze turystycznym (targi, wystawy, imprezy), • ilość ofert turystycznych przedstawionych na wspólnej prezentacji multimedialnej oraz stronie internetowej miasta, • wypracowanie spójnej szaty graficznej oraz formatów wydawnictw turystycznych, • ilość oraz nakład wydawnictw o tematyce turystyczno – rekreacyjnej, • ilość jednolitych tablic informacyjnych, • ilość spójnych znaków szlaków, ścieżek, obiektów znajdujących się na terenie Bełchatowa.

<p><i>Zadania</i></p>	<p>II.2. Stworzenie spójnego systemu informacji turystycznej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • utworzenie/organizacja Centrum Informacji Turystycznej na terenie miasta, z uwzględnieniem potrzeb potencjalnych odbiorców, w tym ON, • stworzenie turystycznego portalu informacyjnego oraz sieci samoobsługowych info - kiosków usytuowanych w istotnych dla ruchu turystycznego punktach miasta (stacje benzynowe, restauracje, hotele, itp.), • znalezienie partnerów odpowiedzialnych za przekazywanie informacji, • usprawnienie przepływu informacji o wydarzeniach odbywających się na lokalnym terenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie turystycznego portalu informacyjnego, • utworzenie Centrum Informacji Turystycznej, • liczba osób korzystających z Centrum Informacji Turystycznej, • ilość info - kiosków na terenie miasta, • ilość pobranych danych poprzez info – kioski, • liczba porozumień podpisanych z partnerami odpowiedzialnymi za przekazywanie informacji, • liczba osób uczestniczących w wydarzeniach odbywających się na lokalnym terenie, • liczba odsłon turystycznego portalu informacyjnego, • ilość informacji umieszczonych w mediach i Internecie,
-----------------------	---	---

Zakończenie

Realizacja Programu Rozwoju Turystyki wymaga konsekwencji w realizacji, współpracy wielu podmiotów oraz nieustannej koordynacji ich działań. Niewątpliwym jest fakt, że jej realizacja musi być stale monitorowana, a zapisy strategiczne dostosowywane do zmieniających się uwarunkowań społeczno – gospodarczych.

Dokument ten powinien być realizowany nie tylko w zgodzie ze strategiami wyższymi (Strategia Rozwoju Województwa Łódzkiego, Strategią Rozwoju Powiatu Bełchatowskiego - 2005 r., Strategią Rozwoju Gminy Miasto Bełchatów 2004 r.), ale również z przyjętymi zasadami zrównoważonego rozwoju i poszanowania woli mieszkańców.

Nie ulega wątpliwości, że turystyka stanowi szansę rozwoju miasta Bełchatowa i jego okolic. Generuje bowiem miejsca pracy głównie w usługach, co jest właściwym kierunkiem zmniejszającym bezrobocie.

Poprzez stworzenie wyrazistego wizerunku gminy, odróżniającą ją od innych, kształtujemy oryginalną przestrzeń turystyczną. Jednakże należy pamiętać, że bez odpowiednio prowadzonych, skoordynowanych i skutecznych działań, a przede wszystkim bez współpracy między podmiotami poszczególnych gmin nie jest możliwy rozwój turystyki w Bełchatowie i jego okolicach. Istotnym elementem dla turystyki jest płynny (jednolity) przepływ informacji. Poza Lokalnymi Ośrodkami Informacji, działalnością informacyjną i dystrybucyjną materiałów powinny zajmować się instytucje kultury, muzea, organizatorzy stałych i okazjonalnych imprez, jak również hotele, biura podróży, przewoźnicy. Nie należy zapominać o stacjach benzynowych czy większych parkingach. Lokalizacja tych punktów powinna być uzależniona od natężenia ruchu turystycznego, przebiegu tras turystycznych oraz dróg tranzytowych. Konieczne jest także stworzenie sieci samoobsługowych punktów informacji, które dysponowałyby bezpłatnymi materiałami informacyjnymi.

W przypadku utworzenia produktu turystycznego skierowanego do dzieci i młodzieży spoza terenu naszego województwa należy przewidzieć możliwość udostępnienia/utworzenia tanich miejsc noclegowych.

Niniejsze opracowanie stanowi dokument wspierający rozwój turystyki w uporządkowany kierunkowy sposób, zakładający współpracę wielu podmiotów i koordynujący działania w wielu dziedzinach.